MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tat-2 ta' Marzu, 2007

Citazzjoni Numru. 317/2006

DIRETTUR TAR-REĠISTRU PUBBLIKU

vs

Joseph CREMONA, Halima Zbat, u Jihane Bouchouk

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors maħluf imressaq fis-17 ta’ April, 2006, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, l-attur talab li din il-Qorti tiddikjara li l-Att tat-Twelid li jġib in-numru 1573 tas-sena 2005 fih żball billi jirrifletti dikjarazzjoni falza li permezz tagħha l-imħarrek Joseph Cremona assuma b’ħażen li huwa l-missier tat-tarbija; talab ukoll li l-Qorti tiddikjara li l-imħarrek mhux missier it-tarbija li dwarha jitkellem l-imsemmi Att tat-Twelid; u għalhekk talab biex il-Qorti tordna li jsiru l-bidliet fl-imsemmi Att tat-Twelid billi, fil-kolonni li jagħtu dettalji dwar il-missier naturali tat-tarbija, titħassar kull riferenza għall-imħarrek Cremona f’dak l-Att

u, minflok, issir dikjarazzjoni li t-tarbija hija wild ta’ missier mhux magħruf;

Rat ir-Risposta mressqa mill-imħarrkin fil-5 ta’ Ġunju, 2006, li biha huma laqgħu għall-azzjoni attriċi billi qalu li din l-azzjoni ma taqax fis-setgħat tal-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili imma tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja); li jeħtieġ li l-minuri jkun parti fil-kawża, ladarba dak li qiegħed jintalab mill-attur jolqot il-jeddijiet tal-istess tarbija; u, fil-mertu, billi filwaqt li m’humiex jiċħdu l-fatti attribwiti, jiddikjaraw li dak li sar kien biss maħsub li jħares l-inkolumta’ tal-imħarrka Jihane Bouchouk u tat-tarbija;

Rat id-degriet tagħha tat-8 ta’ Frar, 2007, li bih u fuqa talba magħmula mill-attur b’rikors tiegħu tat-30 ta’ Ottubru, 2006, ordnat li l-atti tal-kawża 895/05 jitqegħdu mal-atti ta’ din il-kawża;

Rat il-verbal tas-smigħ tat-22 ta’ Frar, 2007, li bih l-avukat difensur tal-imħarrkin irtira l-ewwel eċċezzjoni tiegħu;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar it-tieni eċċezzjoni;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tat-22 ta’ Frar, 2007, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza dwar it-tieni eċċezzjoni;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni biex isiru bidliet f’att ta’ stat ċivili. L-attur jgħid li l-Att tat-Twelid tat-tarbija Yassin Cremona fih tagħrif ħażin li ngħata b’qerq mill-imħarrkin u li ma jaqbilx ma’ dak li seħħ tassew meta twieldet it-tarbija. Qiegħed jitlob li l-Att ikun juri s-sewwa dwar il-missier tat-tarbija;

Illi l-imħarrkin, filwaqt li ma jiċħdux il-fatti msemmija, jgħidu li dak li sar kien maħsub biss biex iħares lill-omm naturali u lit-tarbija. Iqanqlu wkoll il-kwestjoni dwar (a) jekk din il-Qorti għandhiex is-setgħa li tisma’ din l-għamla ta’ kawża,

u (b) dwar jekk l-istess tarbija messhiex kienet parti fil-kawża. L-ewwel eċċezzjoni ġiet irtirata;

Illi din is-sentenza tirrigwarda t-tieni eċċezzjoni;

Illi, fil-qofol kollu tagħha, l-eċċezzjoni tal-imħarrkin tinbena fuq il-fatt li, ladarba t-talbiet attriċi kollha jolqtu l-Att ta' Twelid ta' persuna, dik il-persuna sejra tintlaqat b'dawk it-talbiet u għalhekk imissha tkun parti fil-kawża;

Illi, min-naħa tiegħu, l-attur jargumenta li l-azzjoni tiegħu mhix waħda ta' ċaħda ta' paternita', imma mibnija fuq il-qerq imwettaq mill-imħarrkin meta taw tagħrif mhux minnu lill-awtoritajiet dwar it-twelid tal-minuri. Ladarba t-tarbija ma qarrqet b'ħadd, għalhekk ma setgħet issir il-kawża kontra tagħha;

Illi, fil-każ tal-lum, filwaqt li huwa minnu li dak li wassal lill-attur biex jiftaħ din il-kawża kien ir-riżultat ta' dikjarazzjonijiet mhux minnhom dwar it-tarbija li setgħu saru mill-imħarrkin jew min minnhom, madankollu joħroġ ċar li l-effetti tal-azzjoni huma maħsuba biss li jolqtu l-Att tat-Twelid tat-tarbija. Ma qegħda titressaq l-ebda talba biex titlob xi ħaġa mill-imħarrkin għal dak li qed jingħad li wettqu, lanqas li l-Qorti tieħu xi provvediment kontrihom;

Illi huwa magħruf sewwa li l-att ta' stat ċivili ta' persuna huwa element essenzjali għall-persuna li għalih jgħodd u jiftaħ bieb għall-għarfien formali ta' dik il-persuna fis-soċjeta' ċivili, magħduda t-tgawdija ta' jeddijiet u wkoll ir-responsabbiltajiet tal-istess persuna. Il-jeddijiet jistgħu jkunu mifruxa fuq dawk l-aktar fundamentali għall-bniedem sal-ħtiġijiet l-iżjed bażiċi u privati għall-għixien u l-ħarsien tagħha. Kull bidla li ssir f'att ta' stat ċivili ma tistax ma tolqotx lill-persuna li għalih tirreferi;

Illi, għalhekk, il-Qorti ssib li f'dan il-każ huwa meħtieġ li t-tarbija tkun parti f'din il-kawża, u dan jingħad għalkemm mhux tabilfors li f'kull kawża fejn ser ikun sejjer jinbidel xi att ta' stat ċivili dik il-persuna trid tkun parti f'kawża li tolqot dak l-att. F'każ bħal dan, il-ġudizzju ma jkunx sħiħ mingħajr ma t-tarbija tkun parti f'din il-kawża;

Illi madankollu, fil-fehma meqjusa ta' din il-Qorti, dawn il-fatti ma jwasslux biex ir-Rikors jitqies ma jiswiex. Għaliex ukoll kieku l-eċċezzjoni taħt eżami kellha titqies li hija riferenza għall-integrita' tal-ġudizzju, xorta waħda dan ma kienx iwassal għat-tħassir tal-Att taċ-Ċitazzjoni. Eċċezzjoni bħal dik – li ma tressqitx formalment mill-imħarrkin f'din il-kawża – forsi kienet tistħoqq u twassal biex isiru kunsiderazzjonijiet oħrajn[1]. Imma n-nuqqas ta' integrita' tal-ġudizzju ma jfissirx li l-att ġudizzjarju ma jiswiex: iwassal biss għall-ħelsien tal-parti mħarrka milli toqgħod aktar fil-kawża. Fil-każ preżenti, il-ġudizzju kien integru għaliex ma jistax jingħad li l-imħarrkin ma kinux il-kuntradittūri leġittimi tal-pretensjonijiet tal-attur[2];

Illi, fuq kollox, in-nuqqas ta' tismija bħala parti f'kawża ta' persuna li jista' jkollha interess f'dik il-kawża, m'huwiex nuqqas li jwaqqaf il-proċess ġudizzjarju. Dan ifisser li jekk kien hemm xi nuqqas fir-Rikors, dak ma kienx nuqqas li ma setax jissewwa. Il-liġi nnifisha tgħid li l-eċċezzjoni tan-nullita' tal-atti ġudizzjarji ma tistax tingħata jekk kemm-il darba n-nuqqas jew il-ksur ikun jista' jissewwa taħt kull dispożizzjoni oħra tal-liġi. Din hija riferenza, fost l-oħrajn, għall-artikolu 175 tal-istess Kodiċi. Min-naħa l-oħra, ma kien hemm xejn li jżomm lill-minuri milli tiddaħħal fil-kawża (naturalment, bis-saħħa ta' kuraturi) *in statu et terminis* jew li tissejjaħ fil-kawża mill-attur;

Illi, fuq kollox, l-liġi nnifisha tgħid[3] li azzjoni bħal din tal-lum m'hijiex ta' xkiel biex wieħed jinqeda bl-imsemmija istituti proċedurali biex il-ġudizzju jissaħħaħ fejn jista' ma jkunx sħiħ;

Illi, għalhekk, l-eċċezzjoni jidher li tiswa u l-Qorti sejra tilqagħha;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

---

[1] Ara, per eżempju, App. Ċiv. **15.1.1992** fil-kawża fl-ismijiet ***Żahra DeDomenico et vs Żahra DeDomenico*** (Kollez. Vol: **LXXVI.i.182**)

[2] Ara, per eżempju, App. Ċiv. **28.1.2000** fil-kawża fl-ismijiet ***Joseph Borġ et vs Francis Vassallo noe***

[3] Art. 255 tal-Kap 16

Tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-imħarrkin u tiddikjara li t-tarbija jmissha tkun parti f'din il-kawża;

Tħalli l-kawża għas-smigħ tat-22 ta' Mejju, 2007, fid-9.30, biex sa dak inhar l-attur jirregola ruħu kif jidhirlu meħtieġ biex il-minuri li għalih jirreferi l-Att tat-Twelid mertu tal-każ jkun parti fil-kawża;

L-ispejjeż ta' din id-deċiżjoni jkunu determinati fis-sentenza tal-aħħar.

Moqrija

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------